

سراپرده یگانگی

پنج لوح از الواح حضرت بهاءالله

* * *

لوح مانکچی صاحب

پاسخ به پرسش‌های مانکچی صاحب از لوحی خطاب به میرزا ابوالفضل

لوح هفت پرسش

دو لوح دیگر

* * *

لوح مانکچی صاحب

بنام خداوند یکتا

ستایش بینندهٔ پاینده را سزا است که بشبئمی از دریای بخشش خود آسمان هستی را بلند نمود و بستاره‌های دانائی بیاراست و مردمانرا بیارگاه بلند بینش و دانش راه داد و این شبتم که نخستین گفتار کردگار است گاهی با آب زندگانی نامیده میشود چه که مردگان بیابان نادانی را با آب دانائی زنده نماید و هنگامی بروشنایی نخستین و این روشنی که از آفتاب دانش هویدا گشت چون بتایید جنبش نخستین نمودار و آشکار شد و این نمودارها از بخشش دانای یکتا بوده او است داننده و بخشندۀ و او است پاک و پاکیزه از هر گفته و شنیده بینائی و دانائی گفتار و کردار را دست از دامن شناسائی او کوتاه هستی و آنچه از او هویدا این گفتار را گواه

پس دانسته شد نخستین بخشش کردگار گفتار است و یابنده و پذیرنده او خرد و او است دانای نخستین در دستان جهان و او است نمودار یزدان آنچه هویدا از پرتو بینائی او است و هرچه آشکار نمودار دانائی او همه نامها نام او و آغاز و انجام کارها باو

نامه شما در زندان باین زندانی روزگار رسید خوشی آورد بر دوستی افرود و یاد روزگار پیشین را تازه نمود سپاس دارای جهان را که دیدار را در خاک تازی روزی نمود دیدیم و گفتیم و شنیدیم امید چنان است که آن دیدار را فراموشی از بی درنیايد و گردش روزگار یاد او را از دل نبرد و از آنچه کشته شد گیاه دوستی بروید و در انجمان روزگار سبز و خرم و پاینده بماند اینکه از نامهای آسمانی پرسش رفته بود رگ جهان در دست پوشک دانا است درد را مبییند و بدانائی درمان میکند هر روز را رازی است و هر سر را آوازی درد امروز را درمانی و فردا را درمان دیگر امروز را نگران باشید و سخن از امروز رانید

دیده میشود گیتی را دردهای بیکران فراگرفته و او را بر بستر ناکامی انداخته مردمانی که از باده خودبینی سرمست شده‌اند پوشک دانا را از او بازداشتهداند اینست که خود و همه مردمان را گرفتار نموده‌اند نه درد میدانند نه درمان میشناسند راست را کثر انگاشته‌اند و دوست را دشمن شمرده‌اند

بشنوید آواز این زندانی را بایستید و بگوئید شاید آنانکه در خوابند بیدار شوند بگو ای مردگان دست بخشنید یزدانی آب زندگانی میدهد بشتابید و بنوشید هر که امروز زنده شد هرگز نمیرد و هر که امروز مرد هرگز زندگی نیابد در باره زبان نوشته بودید تازی و پارسی هر دو نیکو است چه که آنچه از زبان خواسته‌اند بپردن بگفتار گوینده است و این از هر دو میاید و امروز چون آفتاب دانش از آسمان ایان آشکار و هویدا است هر چه این زبانرا ستایش نمائید سزاوار است ای دوست چون گفتار نخستین در روز پسین بمیان آمد گروهی از مردمان آسمانی آواز آشنا شنیدند و با آن گرویدند و گروهی چون کردار برخی را با گفتار یکی ندیدند از پرتو آفتاب بینائی دور ماندند بگو ای پسران خاک یزدان پاک میفرماید آنچه در این روز پیروز شما را از آلایش پاک نماید و باسایش رساند همان راه راست و راه من است پاکی از آلایش پاکی از چیزهاییست که زیان آرد و از بزرگی مردمان بکاهد و آن پسندیدن گفتار و کردار خود است اگرچه نیک باشد و آسایش هنگامی دست دهد که هر کسی خود را نیکخواه همه روی زمین نماید آنکه او آگاه این گفتار را گواه که اگر همه مردمان زمین بگفته آسمانی بی‌میرند هرگز از دریای بخشش یزدانی بی‌بهره نمیمانند آسمان راستی را روشن‌تر از این ستاره نبوده و نیست

نخستین گفتار دانا آنکه ای پسران خاک از تاریکی بیگانگی بروشنی خورشید بیگانگی روی نماید اینست آن چیزیکه مردمان جهان را بیشتر از همه چیزها بکار آید ای دوست درخت گفتار را خوشتراز این برگی نه و دریای آگاهی را دلکشتر از این گوهر نبوده و نخواهد بود

ای پسران دانش چشم سر را پلک با آن نازکی از دیدن جهان و آنچه در او است بی‌بهره نماید دیگر پرده از اگر بر چشم دل فرود آید چه خواهد نمود بگو ای مردمان تاریکی آز و رشک روشنائی جان را پوشاند چنانکه ابر روشنائی آفتاب را اگر کسی بگوش هوش این گفتار بشنوید پر آزادی برآورد و بآسانی در آسمان دانائی پرواز نماید چون جهان را تاریکی فراگرفت دریای بخشش بجوشش آمد و روشنائی هویدا گشت تا کردارها دیده شود و این همان روشنی است که در نامه‌های آسمانی با آن مزده داده شد اگر کردگار بخواهد دلهای مردمان روزگار را گفتار نیک پاک و پاکیه کند و خورشید بیگانگی بر جانها بتاخد و جهان را تازه نماید

ای مردمان گفتار را کردار باید چه که گواه راستی گفتار کردار است و آن بی این تشنگان را سیراب ننماید و کوران را درهای بینائی نگشاید دانای آسمانی میفرماید گفتار درشت بجای شمشیر دیده میشود و نرم آن بجای شیر کودکان جهان از این بدانائی رسند و برتری جویند

زبان خرد میگوید هر که دارای من نباشد دارای هیچ نه از هر چه هست بگذرید و مرا بیاید منم آفتاب بینش و دریای دانش پژمردگانرا تازه نمایم و مردگان را زنده کنم منم آن روشنائی که راه دیده بنمایم و منم شاهیاز دست بی‌نیاز پر بستگان را بگشایم و پرواز بیاموزم

دوست یکتا میفرماید راه آزادی باز شده بشتابید و چشممه دانائی جوشیده از او بیاشامید بگو ای دوستان سراپرده بیگانگی بلند شد بچشم بیگانگان یکدیگر را میبنید همه بار یک دارید و برگ یک شاخسار براستی میگوییم آنچه از نادانی بکاهد و بر دانائی بیفزاید او پسندیده آفریننده بوده و هست بگو ای مردمان در سایه داد و راستی راه روید و در سراپرده یکتائی درآید بگو ای دارای چشم گذشته آینه آینده است بهینید و آگاه شوید شاید پس از آگاهی دوست را بشناسید و نرنجانید امروز بهترین میوه درخت دانائی چیزی است که مردمان را بکار آید و نگاهداری نماید

بگو زیان گواه راستی منست او را بdroغ میالاید و جان گنجینه راز من است او را بدست آز مسپارید امید چنان است در این بامداد که جهان از روشنیهای خورشید دانش روشن است بخواست دوست بیبریم و از دریای شناسائی بیاشامیم ای دوست چون گوش کمیاب است چندی است که خامه در کاشانه خود خاموش مانده کار بجایی رسیده که خاموشی از گفتار پیشی گرفته و پسندیده تر آمده بگو ایمردمان سخن باندازه گفته میشود تا نورسیدگان بمانند و نورستگان برسند شیر باندازه باید داد تا کودکان جهان بجهان بزرگی درآیند و در بارگاه یگانگی جای گزینند ای دوست زمین پاک دیدیم تخم دانش کشیم دیگر تا پرتو آفتاب چه نماید بسوازند یا برویاند بگو امروز به پیروزی دنای یکتای آفتاب دانائی از پس پرده جان برآمد و همه پرندگان بیابان از باده دانش مستند و بیاد دوست خورسند نیکو است کسیکه بیابد و بیابد

پاسخ به پرسش‌های مانکچی صاحب از لوحی خطاب به میرزا ابوالفضل

اینکه در بارهٔ جناب فرزانه علیه عنایة الله مرقوم داشتید حالت ایشان و ما عنده معلوم و واضح است و آنچه هم ارسال نموده‌اند شاهد و گواه و امّا سؤالات ایشان مصلحت نبود که واحداً بعد واحداً ذکر گردد و جواب عنایت شود چه که مغایر و مخالف بود با حکمت و ما عند النّاس ولکن در آنچه از سماء عنایت مخصوص ایشان نازل اجوبه بكمال ایجاز و اختصار که از اعجاز است ذکر شده ایشان گویا درست ملاحظه ننموده‌اند چه که اگر مینمودند شهادت میدادند که حرفی از آن ترک نشده و بكلمهٔ ان‌هذا آیان محکم مبین ناطق میگشتند سؤالهای ایشان این بوده

نخست آنکه شت و خشوران مه‌آبادی با شت زرتشت بیست و هشت تن بودند و همگی آین و کیش یکدیگر را برافراشتند و از میان برنداشتند و هر تن که پدیدار گشتند بدرستی و راستی پرمان و آین پیش گواه بودند و سخنی در نایدی آن آشکارا ننمودند و میفرمودند از خدا بما رسیده و ما بیندگان رسانیم چند تن از کیش‌آوران هندو گفته‌اند ما خدائیم و باید آفریدگان اندر پرمان ما باشند و هنگامی که آشوب و جدائی در آفریدگان پدید آید بیاییم و آن را از میان برداریم و هر یک پدید آیند گویند من همانم که اندر نخست بودم آین‌انگیزان واپسین چون داود و ابراهیم و موسی و عیسی میفرمودند و خشوران پیش درستند آن زمان پرمان چنین بود و اکنون چنین است که من میگویم کیش‌آور تازی فرمود در پیدایش من همگی پرمانها نادرست و پرمان پرمان من است از این گروه کدام را میبینند و بکدام راهبر آن را برتری میدهند

اوّلاً آنکه در یک مقام مراتب انبیا از یکدیگر فرق داشته مثلاً در موسی ملاحظه فرمائید صاحب کتاب و احکام بوده و جمعی از انبیا و مرسلین که بعد از آن حضرت مبعوث شدند بر اجرای شریعت او مأمور بودند چه که آن احکام منافي آن زمان نبوده چنانچه در صحف و کتب ملحقة به تورات واضح و میرهن است

و اینکه ذکر نموده که صاحب فرقان فرموده در پیدایش من همگی پرمانها و آینهای نادرست و پرمان پرمان من است آن معدن و منبع حکمت ریانیه چنین کلمه‌ئی نفرموده بلکه تصدیق فرموده آنچه که از سماء مشیت الهی بر انبیا و مرسلین نازل شده بقوله تعالی الم الله لا اله الا هو الحق القیوم نزل علیک الكتاب بالحق مصدقًا لما بين يديه و انزل التّوراة و الانجیل من قبل هدی للنّاس و انزل الفرقان الى آخر قوله تعالی و فرمود کل از نزد خدا آمدند و بخدا راجعنده در این مقام کل نفس واحده بوده‌اند چه از خود پیامی و کلمه‌ئی و امری نگفته‌اند و ظاهر ننموده‌اند آنچه گفته‌اند از جانب حق جل جلاله بوده و جمیع ناس را بافق اعلی دعوت فرموده‌اند و بحیات جاودانی بشارت داده‌اند در این صورت بیانات مختلفه جناب صاحب بحروفات متّفقه یعنی بكلمهٔ واحده راجع میشود

و اینکه مرقوم داشته‌اند از این گروه کدام را میبینند و بکدام راهبران را برتری میدهند در این مقام شمس کلمه مبارکه لا نفرق بین احد من الرّسل طالع و مشرق است و مقام دیگر مقام و فضّلنا بعضهم على بعض است چنانچه از قبل ذکر شد آنچه جناب صاحب سؤال نموده‌اند در این کلمه جامعه محکمه علیا مکنون و مستور است قوله تبارک و تعالی اینکه از نامه‌های آسمانی پرسش رفته بود رگ جهان در دست پژشک دانا است درد را می‌بیند و بدانائی درمان میکند هر روز را رازی است و هر سر را آوازی درد امروز را درمانی و فردا را درمان دیگر امروز را نگران باشید و سخن از امروز رانید انتهی هر منصفی گواهی میدهد که این کلمه از مرایای علم الهی محسوب و جمیع آنچه سؤال نموده بكمال ظهور و بروز در او منطبع و آشکار طوبی لمن اوتی بصائر من لدى الله العلیم الحکیم

سؤال دیگر صاحب یگانه چهار طایفه در ملک هستند طایفه‌ئی میگویند جمیع عالم مشهود از ذرّه تا شمس حق مطائفند و غیر حق مشهود نیست طایفه دیگر میگویند ذات واجب الوجود حق است و انبیا واسطه مابین خدا و خلقند که خلق را راهنمائی بسوی حق نمایند طایفه دیگر می‌گویند کواكب خلق حضرت واجب الوجودند و بقیه اشیاء تماماً اثر و فوائد آنها بایند

بشهود می‌آیند و می‌روند مانند حوضی که پر آب می‌شود کوهمها از او تولید می‌شود می‌آیند و می‌روند طایفه دیگر می‌گویند حضرت واجب الوجود طبیعتی خلق فرموده که از اثر و فواید او از ذره تا شمس مشهود می‌آیند و می‌روند و اول و آخری ندارند چه حسابی و چه کتابی مانند آنکه باران می‌آید گیاه می‌روید و تمام می‌شود و سایر چیزها ممثّل بآن پیغمبرها و سلاطین که قانون ونظمی قرار داده‌اند بجهة نظم مملکتی و تدابیر مدنی بوده انبیا بقسمی و سلاطین بطور دیگر سلوک کرده‌اند نبی گفته خدا فرموده که مردم مطیع و منقاد شوند سلاطین با توب و شمشیر با خلق رفتار کرده‌اند از این چهار طایفه کدام مقبول حق است

جواب جمیع این فقرات در بیان اول که از لسان رحمن جاری شده بوده لعمر الله اوست حاوی و دارای آنچه ذکر شد چه که می‌فرماید امروز را نگران باشید و سخن از امروز رانید چه که امروز سلطان ظهر ظاهر و مکلم طور ناطق هر چه بفرماید او است اساس متین از برای بناهای مداریں علم و حکمت عالمیان هر نفسی باو متشبّث شد او در منظر اکبر از اهل بصر مذکور این کلمه علیا از قلم اعلی جاری قوله جل و عز امروز روز بصر است چه که وجه الله از افق ظهر ظاهر و لائح و امروز روز سمع است چه که ندای الهی مرتفع کل باید امروز آنچه از مطلع کتب و مشرق وحی و مظہر علم و معدن حکمت ربانی ظاهر شد بآن تشیّث نمایند و بآن ناطق گردند پس معلوم و محقّق شد که جواب سؤال در ملکوت بیان از مطلع علم رحمن نازل و ظاهر طوبی للعارفین

و این چهار فقره که ذکر شده این بسی واضح و معلوم است که فقره دویم اقرب بتقوی بوده و هست چه که انبیا و مرسلین وسایط فیض الهی بوده‌اند و آنچه از حق بخلق رسیده بواسطه آن هیاکل مقدسه و جواهر مجرّده و مهابط علم و مظاہر امر بوده و فقرات دیگر را هم می‌توان توجیه نمود چه که در مقامی جمیع اشیاء مظاہر اسماء و صفات الهی بوده و هستند اینکه از سلاطین مرقوم داشته‌اند فی الحقیقه ایشان مظاہر اسم عزیز و مشارق اسم قادر حق جل جلاله‌اند و جامه‌ئی که موافق آن هیاکل عزیزه است عدل است اگر بطراز آن فائز شوند اهل عالم براحت کبری و نعمت عظمی متنعم گردند و هر نفسی که فی الجمله از رحیق علم الهی آشامید جواب امثال این مسائل را بادله‌های واضحه مشهوده آفاقیه و آیات ظاهره باهره انفسیه بیان مینماید اگرچه ایوم امر دیگر ظاهر و گفتگوی دیگر لایق سؤال و جواب در اول تسع عهدش منقضی شد این است که می‌فرماید قوله جل و عز لیس ایوم السؤال اذا سمعت النداء من مطلع الكربلاء قل لبیک يا الله الأسماء و لبیک يا فاطر السماء اشهد انک ظهرت و اظهرت ما اردته امراً من عندک انک انت المقتدر القدير انتهی

آنچه صاحب یگانه نوشته‌اند جواب کل واضح و مشهود است و آنچه از سماء عنایت الهی مخصوص ایشان نازل مقصود آنکه ترّنمات خوش حمامه بقا و زمزمه‌های اهل فردوس اعلی را بشنوند و حلاوت ندا را بیابند و باز آن مشی نمایند یومی از ایام کلمه‌ئی از لسان مبارک در باره ایشان شنیده که دلیل بر آنست وقتی موفق شوند بر امری که ذکرش بطراز خلود فائز شود بعد از ورود عریضه ایشان بساحت امنع اقدس فرمودند یا عبد حاضر اگرچه جناب مانکجی اقوال غیر را نوشته‌اند و سؤال نموده‌اند ولکن از نامه‌اش عرف حب استیشمam می‌شود از حق بطلب او را به ما یحب و یرضی فائز فرماید انه على کل شيء قدیر انتهی از این بیان حضرت رحمن عرف خوش مرور مینماید انه لهو العلیم الخبیر

سؤال دیگر ایشان در قواعد مذهب اسلام فقه و اصول دارند و در مذهب مه‌آبادیان و هندو جز اصول طریقہ دیگر نیست معتقدند که جمیع قواعد جزء اصول است حتی آب آشامیدن و زن گرفتن تمامی امور زندگانی همین طور است استدعا آنکه کدام یک مقبول حق جل ذکره است

از برای اصول مراتب و مقاماتست اصل اصول و اس اسطقسات معرفت الله بوده و خواهد بود و ریبع عرفان رحمن این ایام است آنچه ایوم از مصادر امر و مظہر نفس الهی ظاهر شود اوست اصل و بر کل فرض است اطاعت او و جواب این سؤال نیز در کلمه مبارکه متقنه عالیه که می‌فرماید امروز را نگران باشید و سخن از امروز رانید بوده و هست چه که ایوم سید ایام است و هر چه در او از مبدأ امر الهی ظاهر شود حق است و اصل اصول امروز بمثابة بحر مشاهده می‌شود و

سایر ایام بمتابهٔ خلیج و جداول منشعبه از او آنچه اليوم گفته شود و ظاهر گردد او اصل است و امّ الیان و امّ الكتاب اگرچه جمیع ایام بحقّ جلّ جلاله منسوب است ولکن این ایام تخصیص یافته و بطراز نسبت مزین گشته چه که در کتب اصفیا و بعضی از انبیا بیوم الله معروف است و در یک مقام این بیوم و آنچه در او ظاهر میشود از اصول است و سایر ایام و ما یظهر فیها از فروع محسوب و این فروع اضافی و نسبی است مثلاً رفتن به مساجد بالنسبهٔ الی معرفة الله از فروع محسوب است چه که ثانی معلق و منوط باوّل است و اصولی که مابین علمای عصر متداول است قواعدی است که ترتیب داده‌اند و از آن استنباط احکام الهی مینمایند علی رأیهم و مذهبهم

در مسئلهٔ فور و تراخی ملاحظه فرمائید حقّ جلّ جلاله میفرماید کلوا و اشربوا حال انسان نمیداند اجرای این حکم فوری است و یا اگر تأخیر شود عیبی ندارد بعضی بر آنند بوجود قرینه معلوم میشود یکی از علمای اعلام در نجف اشرف قصد طوف خامس از آل عبا علیهم السلام نمود مع جمعی از علمای در عرض راه اعراب بادیه قصد نهپ و غارت نمودند جناب عالم مذکور فوراً آنچه با او بود تسليم نمود شاگردان عرض کردند سرکار آقا در این مسئله رأی شما بر تراخی بوده چه شد که بفور عمل نمودند فرمودند مؤمن بوجود قرائن و اشاره بنیزه‌های اعراب نمودند

و در اسلام مؤسس اصول ابوحنیفه که از ائمهٔ سنت و جماعت است بوده و از قبل هم بوده چنانچه ذکر شد ولکن ردّ و قبول ایام بكلمة الهیه معلق و منوط این اختلافات لایق ذکر نه آنچه از قبل بوده لحاظ عنایت با آن متوجه لیس لنا ان نذکره الا بالخير چه که منافات با اصل نداشته و ندارد ان الخادم یعترف بأنّ لا علم عنده و یشهد بأنّ العلم عند الله المهيمن القیوم اليوم آنچه مخالف واقع شود او مردود بوده و هست چه که آفتاب حقیقت از افق سماء علم مشرق و لائح طوبی از برای نفوosi که قلوب را از ماء بیان الهی از جمیع کدورات و اشارات و عبارات مطهر کرده و بافق اعلى توجّه نموده‌اند اینست فضل اکبر و فیض اعظم هر نفسی با آن فائز شد بكلّ خیر فائز است والا علم ما سوی الله نفعی نبخشیده و نخواهد بخشید این اصول و فروع هم که ذکر شد این مطالبی است که علمای ادیان اعلیٰ قدر مراتبهم در او تکلم نموده‌اند و حال بهتر آنکه باین کلمه تشیّث نمائیم که میفرماید ذرهم فی خوضهم انه يقول الحق و یهدی السبيل والأمر لله العزیز الجميل سؤال دیگر ایشان جماعتی قائلند که آنچه بحکم طبیعی و عقل مقبول است در شریعت جایز و لازم است و آنچه حکم طبیعی و عقل قبول نکرد نباید کرد و جماعتی قائلند که آنچه از شرع و شارع مقدس رسیده بدون دلیل عقل و برهان طبیعی او را باید قبول کرد و تعبدًا باید رفتار نمود جواب و سؤال ندارد مانند هروله در صفا و مروه و سنگ جمره و در وضو مسح پا و سایر اعمال مرقوم شود کدام مقبول است

از برای عقول مراتب بوده و هست چنانچه حکما در این مقام ذکر نموده‌اند آنچه که ذکرش خارج از این مقام است لذا از آن صرف نظر شد و این بسی واضح و مبرهن است که عقول ناس در یک درجه نبوده و نیست عقل کامل هادی و مرشد بوده و هست چنانچه این کلمهٔ علیا در جواب این فقره از قلم اعلیٰ نازل قوله جلّ اجلاله زبان خرد میگوید هر که دارای من نباشد دارای هیچ نه از هر چه هست بگذرید و مرا بیاید منم آفتاب بینش و دریایی دانش پژمردگان را تازه نمایم و مردگان را زنده کنم منم آن روشنائی که راه دیده بنمایم و منم شاهیار دست بی نیاز پر بستگان را بگشايم و پرواز بیاموزم انتهی

ملاحظه فرمائید بچه واضحی جواب این فقره از ملکوت علم الهی نازل شده طوبی للمتفکرین و للعارفین مقصود از عقل عقل کلّی الهی است چه بسا ملاحظه میشود بعضی از عقول هادی نیستند که سهل است بل عقالند و ارجل سالکین را از صراط مستقیم منع مینمایند عقل جزوی محاط بوده و خواهد بود انسان باید جستجو نماید و تفحّص کند تا بمبدع راه یابد و او را بشناسد و اگر معرفت مبدع که عقل کلّ طائف اوست حاصل شد آنچه بفرماید البته از مقتضیات حکمت بالغه است وجود او بمثابة آفتاب از دونش فرق دارد اصل شناختن اوست و بعد از معرفت او آنچه بفرماید مطاع و مطابق با مقتضیات حکمت الهیه و از جمیع انبیا از قبل و قبل قبیل اوامر و نواہی از هر قسمی بوده

از بعض اعمال که مشاهده میشود ایوم مقصود ابقای اسم الهی است و مكافات از برای عامل از قلم اعلی مذکور و مسطور اگر نفسی نفسي لله برآرد البته مكافات آن ظاهر میشود چنانچه از سماء مشیت الهی بر سید بطحا این آیه کبری نازل قوله تبارک و تعالی ما جعلنا القبلة التي كنت عليها الا لعلم من يتبع الرسول و من ينقلب على عقبيه

اگر نفسی حال در این ظهور امنع اقدس تفکر نماید و آنچه در آیات نازل شده تدبیر کند شهادت میدهد که حق مقدس از خلق است و علم کل شیء نزد او بوده و خواهد بود و هر صاحب انصافی شهادت داده و میدهد که اگر نفسی در این ظهور اعظم توقف نماید او از اثبات امری از امور یعنی مذهبی از مذاهب خود را عاجز و قاصر مشاهده نماید و آنان که از خلعت انصاف محرومند و باعتساف قائم میگویند آنچه را که لازم اصحاب ضغیمه و بغضا گفته‌اند العلم عند الله العلیم الخبیر

یومی از ایام این عبد تلقاء وجه حاضر فرمودند یا عبد حاضر بجهه مشغول بودی عرض شد جواب جانب آقا میرزا ابوالفضل را مینوشتمن فرمودند بنویس بجانب ابوالفضل علیه بهائی قسمی شده که مردم روزگار باعتساف انس گرفته‌اند و از انصاف در گزیر ظهوری که حق جل جلاله را بکمال بزرگی یاد نموده و گواهی بر آگاهی او داده و بر تقدیس و تنزیه ذاتش عن الأشباح و الأمثال اعتراف نموده گاه او را آفتاب پرست و گاهی آتش پرست نامیده‌اند چه مظاہر و مطالع بزرگ را که از مقاماتشان غافل و از عنایاتشان محروم بلکه نعوذ بالله بسب و لعن ناطق

یکی از پیغمبران بزرگ که او را ایوم جهان عجم رد مینمایند باین کلمه علیا ناطق بوده میفرماید آفتاب جرمی است مدور و تیره سزاوار نبوده و نیست که او را الله نامند و بیزان گویند حضرت بیزان کسی است که آگاهی او را ادراک نکند و علوم عالم او را محدود نسازد و چگونگی او را کسی ندانسته و نمیداند و نخواهد دانست ملاحظه نمائید بلسان فصیح بلیغ شهادت داده بر آنچه ایوم حق بآن ناطق است مع ذلک باسم مؤمن نزد این همچ رعاع مذکور نه تا چه رسد بمقامات علیا و در مقام دیگر آن حضرت میفرماید هست از هستی او ظاهر و هویدا و اگر بیزان نباشد هیچیک از آفرینش را هستی نه و بخلعت وجود مزین نه اعاذنا الله و ایاکم من شرّالذین انکروا حق الله و اولیائه و اعرضوا عن افق شهادت له کتب الله المهيمن القيوم انهی

باری از آنچه از قبل ذکر شد بوضوح پیوست که هر عقلی میزان نبوده و نیست و عاقل در رتبه اولیه اولیای حق جل جلاله بوده و هستند الذین جعلهم الله مخازن علمه و مهابط وحیه و مطالع امره و مشارق حکمته هم الذین جعلهم الله مقام نفسه فی الأرض بهم يظهر ما اراده الله من اقبل اليهم فقد اقبل الى الله و من اعرض ليس له ذکر عند الله العلیم الحکیم

میزان کلیه این مقام است که ذکر شد هر نفسی بآن فائز شد یعنی مشرق ظهور را شناخت و ادراک نمود او در کتاب الهی از عقلا مذکور و مسطور و من دون آن جاگل اگرچه بزعم خود خود را دارای عقول عالم شمرد حال اگر نفسی خود را بین یدی الله مشاهده نماید و از اعراض و اغراض مطهر نموده در آنچه از اول الى حال در این ظهور اعظم نازل و ظاهر شده تفکر کند شهادت میدهد که ارواح مجرّده و عقول کامله و نفوس مهده و آذان واعیه و ابصار حدیده و السن طلاقه و صدور منشرحه و قلوب منوره کل طائف و خاضع بل ساجدنند نزد عرش عظمت الهی

و سؤال دیگر ایشان مظاہر قبل در دوره خود یکی گوشت گاو را حلال و یکی حرام و گوشت خوک را یکی حلال و یکی حرام کذلک مختلف حکم کرده‌اند استدعا آنکه حق جل ذکره محرمات مذهبی را موقم فرمایند

بر حسب ظاهر ذکر و تفصیل این مطلب مذکور خارج بود از مقتضیات حکمت چه که خدمت جانب صاحب یگانه نفوس مختلفه مراوده مینمایند و جواب آن بر حسب ظاهر مخالف است با مذهب اسلام لذا بتلویح جواب از سماء مشیت نازل و ارسال شد در فقره اول که میفرماید رگ جهان در دست پوشک دانا است الى آخر قوله جل و عز جواب این فقره بوده و هست و میفرماید امروز را نگران باشید و سخن از امروز رانید یعنی ناظر بحکم الله باشید آنچه ایوم بفرماید و بحلیت آن حکم نماید او حلال است کلمه صحیحه حق آنست باید جمیع بامر حق ناظر باشند و به ما یظهر من افق الارادة چه که باسمش علم یفعل ما

پیشاء مرفوع و رایه یحکم ما باید منصوب مثلاً اگر حکم فرماید بر اینکه آب حرام است حرام میشود و همچنین بالعکس بر هیچ شیئی از اشیاء هذا حلال و هذا حرام نوشته نشده آنچه ظاهر شده و میشود از کلمه حق جل جلاله بوده این امور واضح است احتیاج بتفصیل نه و بعضی از احزاب همچه گمان مینمایند که هر حکمی که نزد ایشانست تغییر نمینماید از لایحه خواهد بود در فقره آخر ملاحظه فرماید قوله تبارک و تعالی سخن باندازه گفته میشود تا نورسیدگان بمانند و نورستگان برسند شیر باندازه باید داد تا کودکان جهان پرگی درآیند و در بارگاه یگانگی جای گزینند انتهی مثلاً حزبی بر آنند که خمر لمیزیل و لاپزال حرام بوده و خواهد بود حال اگر بایشان گفته شود میشود وقتی بطراز حلیت فائز گردد بر اعراض و اعتراض قیام نماید نفوس عالم معنی یافع ما پیش آراء را هنوز ادراک ننموده اند و از ادراک عصمت کبری قسمتی نبرده اند طفل را در اول ایام شیر باید داد اگر لحم داده شود هلاک گردد و این ظلم صرف است و بغایت از حکمت بعید طوبی للعارفین عصمت کبری چنانچه وقتی از لسان مبارک استماع شد مخصوص است بمظاہر امر و مطالع وحی الهی این فقره باختصار عرض شد چه که فرصت مفقود است و بمثابة عنقا مذکور و غیر موجود

سؤال دیگر ایشان در مذهب مهآبادیان و هندوانست که هر که در مذهب و ملتی بهر لون و ترکیبی و بهر صفت و حالتی باشد همین قدر که معاشر با شما شد با او مهربانی نمائید و بطور برادری رفتار کنید در مذاهب دیگر اینطور نیست مذاهب غیر را اذیت و آزار مینمایند و زجر آنها را عبادت خود فرض کرده مال و عیال آنها را مباح دانسته اند کدام یک مقبول حق است کلمه اولی حق بوده و خواهد بود تعریض بنفسی جایز نبوده و نیست اذیت و آزار عباد نزد حق مقبول نه بکرات این کلمه علیا از قلم اعلی جاری قوله تبارک و تعالی ای عباد دین الله و مذهب الله از برای اتحاد و اتفاق ظاهر شده او را سبب و علت اختلاف و جدال منماید در الواح متعدده این فقره نازل و مسطور

باید شخص مبین بكمال رحمت و رافت و شفقت کلمه را القا نماید هر نفس اقبال نمود و بقبول فائز شد او از اهل فردوس اعلی در صحیفه حمرا مسطور و اگر قبول ننمود تعریض بهیچوجه جایز نه در یک مقام میفرماید طوبی لمن اصبح قائماً علی خدمه العالم و همچنین فرموده اهل بها باید فوق اهل عالم طیران نمایند در باره مذهب ضغینه و بغضا و نزع و جدال کل منع شده

اليوم از افق عنایت الهی شمسی اشراق نموده و بر جیین او این کلمه علیا از قلم اعلی ثبت اتا خلقناکم للمحبة و الوفاء لا للضّعفية و البغضّاء و همچنین در مقام دیگر بسان پارسی نازل شده آنچه که اکباد مقرّین و مخلصین را بگدازد و شئونات مختلفه را بمطلع اتحاد کشاند و کل از انوار توحید منور شوند و بافق علم الهی توجه نمایند قوله تبارک و تعالی دوست یکتا میفرماید راه آزادی باز شده بشتابید و چشممه دانائی جوشیده از او بیاشامید بگو ای دوستان سرایرده یگانگی بلند شد بچشم بیگانگان یکدیگر را مبینید همه بار یک دارید و برگ یک شاخسار انتهی

و مقام عدل که اعطائے کل ذی حقه است بدو کلمه معلق و منوط است مجازات و مكافات در این مقام هر نفسی باید بجزای عمل خود برسد چه که راحت و آسایش عالم معلق و منوط باینست چنانچه فرموده اند قوله تعالی خیمه نظم عالم بدو ستون قائم و بريا مجازات و مكافات انتهی باري از برای هر مقام مقالی است و از برای هر هنگام عملی طوبی از برای نفوسي که لله قیام نموده اند و لله ناطقند و الى الله راجع

سؤال دیگر ایشان در مذهب هندو و زردشت هر که از خارج بخواهد داخل مذهب آنها شود راه نمیدهد و مقبول ندارند در مذهب عیسی هر که بمیل خود باید داخل شود راه میدهد ولی اظهار و اصرار ندارند و در مذهب حضرت رسول و موسی اصرار در این کار دارند و تکلیف مینمایند علاوه اگر نکنند دشمن میشوند و مال و عیال آنها را مباح میدانند کدام مقبول حق است

بنی آدم کلّ برادرند و شروط برادری بسیار از جمله آنکه هر نفسی آنچه از برای خود میخواهد باید از برای برادران خود هم بخواهد لذا اگر دوستی بنعمت ظاهریه و یا باطنیه و یا مائده سماییه برسد باید بکمال محبت و مهربانی دوستان خود را آگاه نماید اگر اقبال نمودند حصل المراد والا من دون تعرض و کلمه‌ئی که سبب حزن فی الجمله شود او را بخود واگذارند هدا هو الحق و ما بعد الحق الا ما لا ينبغي

جناب صاحب یگانه وفقه الله مرقوم داشته‌اند که ملت هندو و زردشت هر که بخواهد داخل مذهب ایشان شود راه نمیدهند این مخالف است با ارسال رسول و آنچه در کتب ایشان است چه که هر شخصی من لدی الله ظاهر شود او از برای هدایت عباد و تربیت ایشان فرستاده میشود چگونه میشود طالب و قاصد را از مطلوب و مقصود منع نمایند آتشکده‌های عالم شاهد و گواهند و با سوز و گذار در عصر خود من علی الأرض را ندا مینمودند و بیزدان پاک دعوت میفرمودند و همچنین مرقوم داشته‌اند در مذهب عیسی هر که بمیل خود بباید داخل شود راه میدهند ولی اظهار و اصرار ندارند این فقره هم مشتبه شده چه که بسیار اصرار داشته و دارند بر تبلیغ قریب به سی میلیون مصروف اداره ملیّه ایشان است و مبشریشان در جمیع دیار منتشر و بکمال جدّ و جهد در تبلیغ دین عیسی میشوند اینست که عالم را احاطه نموده‌اند چه مقدار مدارس و کنائس ساخته‌اند لأجل آنکه اطفال بکسب علوم مشغول شوند ولکن مقصود باطنشان اینست که هم تحصیل نمایند و هم در طفولیت اخبار حضرت مسیح را بشنوند تا در مرایای وجودشان که غباری اخذ ننموده منطبع شود آنچه را که قصد نموده‌اند هیچ مذهبی باصرار ایشان در ترویج مذهب حضرت مسیح دیده نشده

باری آنچه الیوم حق است و لدی العرش مقبول آنست که اول ذکر شد انسان از برای اصلاح عالم آمده باید لوجه الله بخدمت برادران خود قیام نماید از قول باینکه برادرش بنعمت جاودانی فائز شده والا از حق هدایت او را طلب نماید من دون آنکه طرف مقابل از او بغضی و یا کره‌ی احساس کند الأمر بید الله يفعل ما يشاء و يحكم ما يريد و هو العزیز الحمید

از حق جل جلاله میطلبیم که بر حکیم علی الاطلاق آگاه شویم و او را بیاییم و بعد از آگاهی و اثبات ما هو عليه دیگر طعن و اوهام اهل عالم ضری باو نرساند و حکیم نبض عالم در ید قدرت اوست شاید وقتی بعض اعضای فاسده را قطع نماید تا سرایت بسایر اعضاء ننماید و این عین شفقت و رحمت است و بر احدی نیست بر او تعرض نماید چه که اوست دانا و بینا سوال دیگر ایشان در مذهب مهآبادیان و زردشت میفرماید مذهب و طریقہ ما از سایر مذاهب برتر و بهتر است از سایر انبیا و مذهب آنها همه حق است مانند نزد سلطان از صدر اعظم مقامات متفرقه تا سرباز جزو نزد خدا دارند هر که میخواهد در دین خود باشد مزاحم احدی نمیشوند هندو میگوید هر که گوشت خور است بهر اسم و هر قسم رنگ بهشت را نخواهد دید مذهب حضرت رسول و عیسی و موسی میگویند هر که دین و مذهب ما را قبول ندارد اصلاً رنگ بهشت را نخواهد دید کدام مقبول حق جل ذکره است

اینکه میفرمایند دین و آیین ما برتر و بهتر است از آیین و دین انبیا مقصود انبیای قبل از ایشان است این نفوس مقدسه در یک مقام متّحدند اوّلهم آخرهم و آخرهم اوّلهم کلّ از جانب خدا آمده‌اند و باو دعوت نموده‌اند و باو راجع شده‌اند کتاب ایقان که فی الحقيقة سید کتب است و در اول این ظهور اعظم از قلم اعلیٰ جاری شد این مراتب در او نازل گشته طوبی لمن شهد و رأى و تفرّس فيه حبّاً لله مالک الورى

و اینکه مرقوم داشته‌اند که هندو میگوید هر که گوشت خور است رنگ بهشت را نخواهد دید این مخالف است با بیان دیگر که میفرمایند همه حقند چه اگر حقیقت ثابت شود عدم لقای جنت معنی ندارد و معلوم نیست که از جنت چه قصد کرده‌اند و چه ادراک نموده‌اند هر نفسی الیوم برضای حق جل جلاله فائز شد او از اهل فردوس اعلی و جنت علیا مذکور و محسوس است و در جمیع عوالم الهی ثمرات او را بباید لعمر المقصود قلم از ذکر این مقام عاجز است و از وصف این بیان قاصر

طوبی لمن فاز بالّضاء و ویل للغافلین هر یک از انبیا که از جانب حقّ آمده بعد از ثبوت این مقام بر احدي نیست که به لم او بم تکلم نماید آنچه بفرماید باید کلّ قبول نمایند و اطاعت کنند هذا ما حکم به الله فی کتبه و زیره و الواحه

سؤال دیگر ایشان هندوان بدان آواز دارند که خدا خرد را بیسکر آدمی آفریده است نام آن برهمه است و آن بجهان آمده و مایه آبادی شده و ایشان از اولاد اویند زردهشیان گویند خداوند بمعانی خود نخستین خرد مردی آفریده آباد نام اوست و ما از اولاد اوئیم چون پیدایش جهان را از شش گونه بیرون ندانند دو گونه آن این بود که نگاشته آمد و دیگر گونه آفریده شدن از آب و دیگر از خاک و دیگر از آتش و دیگر از خرس و میمون است هندوان و پارسیان گویند چون بود ما از خرد است آفریدگان و مردمان دیگر را بخود راه ندهیم این گفته ایشان درست است یا نه هر گونه پسندیده دانند بخردانی رهبر باز نمایند

جمعیع عالم باراده حقّ جلّ جلاله خلق شده و آدم بدیع از کلمه مطاعه الهیه بوجود آمده و اوست مطلع و مکمن و معدن و مظہر عقل و از او خلق بوجود آمده اوست واسطه فیض اوییه از اول خلق علی ما هو علیه احدي اطلاع نداشته جز علم حقّ جلّ جلاله که محیط است بر کلّ شیء و قبل وجوده و بعد وجوده و اول و آخر خلق محدود نشده و سرّ آن بر احدي پدیدار نگشته لمیزل علمش نزد مخازن علم الهی مکنون و مخزنون بوده و هست

و حدوث عالم نظر بآنست که مسبوق بعلت است و قدم ذاتی مخصوص بحقّ جلّ جلاله بوده و هست و این کلمه نظر بآن ذکر شد که از بیان اول که گفته شد اول و آخر خلق محدود نیست احدي رایحه قدم ادراک نکند قدم حقیقی ذاتی مخصوص بحقّ است و از برای عالم نسبی و اضافی و آنچه از اویلت و آخریت و یا فوق آن استنباط نموده اند از انبیا و اصفیا و سفرای حقّ اخذ کرده اند

و عالم ذرّ هم که مشهور است در بعثت انبیا بوده و مادون آن موهوم و از ظنون و در حین ظهور کلّ خلق در صقع واحدند و بعد بقبول و عدم قبول و صعود و نزول و حرکت و سکون و اقبال و اعراض مختلف میشوند مثلاً حقّ جلّ جلاله بسان مظہر ظهور میفرماید ا لست بریکم هر نفسی بقول بلي فائز شد او از اعلى الخلق لدى الحقّ مذکور مقصود آنکه قبل از الفای کلمه کلّ در صقع واحد و مقام واحد مشاهده میشوند و بعد از آن اختلاف ظاهر شده و میشود چنانچه مشاهده تموده و مینمائید از آنچه ذکر شد محقق و ثابت است که کسی نمیتواند بگوید که ما از عقل خلق شده ایم و غیر ما از غیر آن و حقّی که بمثابة آفتاب روش و واضح است آنکه کلّ باراده الله خلق شده اند و از مبدأ واحد آمده اند بدء کلّ از او بوده و رجوع کلّ باو خواهد بود اینست معنی کلمه مبارکه انا لله و انا اليه راجعون که در فرقان از قلم رحمن جاری شده

بر آن جانب واضح و میرهن است که آنچه ذکر شد جواب کلّ در یک فقره از فقراتی که از قلم اعلى جاری شده بود طوبی از برای نفوسي که مطهراً عن شؤونات الخلق و مقدساً عن الظنون و الاوهام در رياض علم الهی تفرّج نمایند تا از هر شیء آیات عظمت را مشاهده کنند

با اسم جناب صاحب بسیار چیزها نوشته شده خود ایشان اگر مطلع شوند و ثمرات آن را بیابند بسیار مسرور میشوند بشائی که احزان عالم ایشان را محزون ننماید انشاء الله این کلمه را بتمام لسان یعنی بسان حقيقة ذکر نمایند و عمل فرمایند میفرماید قل الله ثم ذرهم في خوضهم يلعون و در صدد آن باشد که خلق محجوب را که در زوایای تاریکی و ظلمت مانده اند بنور آفتاب کشانند باسم اعظم علمی که حکایت نمینماید مگر از ظهور بگیرند و پیشو احزاب قبل شوند که شاید تیرگیهای عالم بروط شود و انوار آفتاب حقیقت عالم را فراگیرد اینست فضل اکبر و مقام اعظم اگر انسان باین مقام فائز نشود بچه دلخوش است و بچه مأنوس و بچه قائم و بچه متحرّک و بیاد که میخواهد و باسم که برمیخیزد ایضاً انا لله و انا اليه راجعون

سؤال آخر ایشان الواح منزله آنچه زیارت شده اغلب بسان عربی بوده چون در این زمان دلبر پارسی زبان آمد عربی مطرود و متروکست چنانچه اعراب خود هنوز معنی قرآن را نفهمیده و ندانسته اند و لسان پارسی در نزد اهل ربع مسکون مرغوب و پسندیده و مطلوبست چنانچه پارسی در مقابل عربی ممتاز است فرس قدیم هم در مقابل آن ممتاز است در نزد هندیان و غیره زیاده بر زیاده

مرغوب افتاده بهتر آنکه حق جل ذکرہ بعد الأیام اغلب بسان پارسی صرف تنطق فرمایند چون جذب قلوب را بهتر میکند استدعا آنکه جواب عرايض فدوی بسان پارسی صرف عنایت و مرحمت شود

فی الحقیقہ لسان پارسی بسیار شیرین و محبوست و بعد از عرض این فقره در ساحت امنع اقدس الواح بسیار باین لسان نازل و اینکه در ذکر فرقان نوشته‌اند که معنی ظاهر آن را ادراک ننموده‌اند باقلام مختلفه و السن لاتحصی معنی و ترجمة آن را ننموده‌اند و آنچه از ادراک آن عاجزند اسرار و بواطن او بوده و هست و آنچه گفته و بگویند باندازه بوده و خواهد بود و علی شأنهم و مراتبهم ذکر شده و خواهد شد و انه علی ما هو عليه لا يعلمه الا الله الفرد الواحد العليم

امروز جهان‌خدا و جهانکدخدا و جهانباری و جهانپناه ظاهر و هویدا جمیع آذان باید مترصد باشد که باصغاء آنچه از ملکوت اراده ظاهر شود فائز گردد و همچنین جمیع ابصار منتظر که آنچه از آفتاب علم و حکمت اشراق نماید بمشاهده آن مزوق آید لعمر المقصود امروز روز چشم و گوش است و امروز روز فؤاد است و امروز روز لسان است طوبی از برای فائزین و طوبی از برای قاصدین و طوبی از برای عارفین امروز روزی است که انسان میتواند کسب مقامات باقیه نماید چه که آنچه از قلم اعلى در باره هر نفسی جاری شد بطراز قدم مزین است ايضاً طوبی للفائزين

و اینکه صاحب یگانه نوشته‌اند چون در این زمان دلبر پارسی زبان آمد عربی مطرود و متروکست در این مقام این کلمه علیا از قلم اعلى جاری و نازل قوله عز اجلاله تازی و پارسی هر دو نیکو است چه که آنچه از زبان خواسته‌اند بی‌بردن بگفتار گوینده است و این از هر دو می‌آید و امروز چون آفتاب دانش از آسمان ایران آشکار و هویداست هر چه این زبان را ستایش نمائید سزاوار است انتهی

فی الحقیقہ نور حقیقت از افق بیان الهی مشرق و لائح است احتیاج بذکر این فانی و امثال او نبوده و نیست در حلوات لسان پارسی شک و شبهه‌ئی نیست ولکن بسط عربی را نداشته و ندارد بسیار چیزها است که در پارسی تعییر از آن نشده یعنی لفظی که مدلّ بر او باشد وضع نشده ولکن از برای هر شیء در لسان عربی اسماء متعدد وضع شده هیچ لسانی در ارض بوسعت و بسط عربی نبوده و نیست این کلمه از روی انصاف و حقیقت ذکر شد والا معلوم است امروز عالم از آفاتابی که از افق ایران طالع و لائحست منور در این صورت این لسان شیرین را هر چه وصف نمایند سزاوار است

جميع سؤالات جناب صاحب ذکر شد و جواب ارسال گشت اگر مصلحت باشد و حکمت اقتضا نماید ملاحظه نمایند بأسی نیست و همچنین آقایان آن ارض مثل جناب محبوبی علی قبل اکبر علیه بهاء الله مالک القدر و محبوبی جناب آقا میرزا اسدالله علیه من کل بهاء ابهاء ملاحظه فرمایند محبوست

این خادم از حق جل جلاله میطلبید عالم انسان را بعدل و انصاف مزین فرماید اگرچه انصاف هم از شیونات عدالت و عدل سراجی است که انسان را در ظلمت دنیا راه مینماید و از خطرها حفظ میکند اوست سراج وهاج حق امرای ارض را از نورش منور فرماید ان الخادم یسائل الله بآن یوفق الكل علی ما یحب و یرضی انه لمالك الآخرة والأولی لا اله الا هو المقتدر القدير

لوح هفت پرسش

بنام گوینده دانا

ستایش پاک یزدان را سزاوار که از روشنی آفتاب بخشش جهان را روشن نمود از باء بحر اعظم هویدا و از هاء هویت بحثه اوست توانائی مردم روزگار او را از خواست خود بازندارد و لشکرهای پادشاهان از گفتارش منع ننماید نامهات رسید دیدیم و ندایت را شنیدیم در نامه لآلی محبت مکنون و اسرار مودت مخرون از داور بی همال میطلبیم ترا تأیید فرماید بر نصرت امرش و توفیق بخشد تا تشنجان دشت نادانی را با بآب زندگانی برسانی اوست بر هر امری قادر و توانا آنچه از دریای دنانی و خورشید بینائی سؤال نمودی باجابت مقرن

پرسش نخستین نخست پرسش یکتای یزدان را بچه زبان و رو بکدام سو بنمائیم شایسته است

آغاز گفتار پرسش پروردگار است و این پس از شناسائیست چشم پاک باید تا بشناسد و زبان پاک باید تا بستاید امروز روهای اهل دانش و بینش سوی اوست بلکه سویها را جمله رو بر سوی او شیرمرد از خداوند میخواهیم مرد میدان باشی و بتوانائی یزدان برخیزی و بگوئی ای دستوران گوش از برای شنیدن راز بی نیاز آمده و چشم از برای دیدار چرا گریزانید دوست یکتا پدیدار میگوید آنچه را که رستگاری در آنست ای دستوران اگر بوی گلنزار دنانی را بیاید جز او نخواهد و دنانی یکتا را در جامه تازه بشناسید و از گیتی و گیتی خواهان چشم بردارید و بیاری برخیزید

پرسش دوم در کیش و آئین بوده امروز کیش یزدان پدیدار جهان دار آمد و راه نمود کیشش نیکوکاری و آئینش بردباری این کیش زندگی پاینده بخشد و این آئین مردمان را بجهان بی نیازی رساند این کیش و آئین دارای کیشها و آئینهایست بگیرید و بدارید پرسش سوم با مردم روزگار که جدا جدا کیشی گرفته‌اند و هر یک کیش و آئین خویش را پیشتر و بهتر از دیگری دانند چگونه رفتار نمائیم که از دست و زبان ایشان در رنج و آزار نباشیم

ای شیر مردمان رنج را در راه حضرت یزدان راحت دان هر دردی در راه او درمانیست بزرگ و هر تلخی شیرین و هر پستی بلند اگر مردمان بیابند و بدانند جان رایگان در راه این رنج دهنند این رنج مفتح گنجست اگر در ظاهر منکر است در باطن پسندیده بوده و هست گفتار ترا پذیرفتیم و تصدیق نمودیم چه که مردمان روزگار از روشنائی آفتاب داد محرومند داد را دشمن میدارند

اگر بی رنجی طلبی این بیان که از قلم رحمن جاری شده قرائت نما الهی الهی اشهد بفردانیتک و وحدانیتک اسألک یا مالک الأسماء و فاطر السماوات بنفوذ کلمتک العليا و اقتدار قلمک الأعلى بآن تصرنی برایات قدرتک و قوتک و تحفظنی من شر اعدائک الذین نقضوا عهدهک و میثاقک انک انت المقتدر القدیراین ذکر حصنی است متین و لشکریست مبین حفظ نماید و نجات بخشد

پرسش چهارم در نامه‌های ما مژده داده‌اند شاه بهرام با نشانهای زیاد از برای رهنمائی مردمان می‌اید الی آخر بیانه ای دوست آنچه در نامه‌ها مژده داده‌اند ظاهر و هویدا گشت نشانها از هر شطري نمودار امروز یزدان ندا مینماید و کل را بمینوی اعظم بشارت میدهد گیتی بانوار ظهورش منور ولکن چشم کمیاب از یکتا خداوند بیمانند بخواه بندگان خود را بینائی بخشد بینائی سبب دنانی و علّت نجات بوده و هست دنانی خرد از بینائی بصر است اگر مردمان بچشم خرد بنگرند امروز جهان را بروشنائی تازه روشن بینند بگو خورشید دنانی هویدا و آفتاب بینش پدیدار بختیار آنکه رسید و دید و شناخت

پرسش پنجم از پل صراط و بهشت و دوزخ بوده پیغمبران براستی آمده‌اند و راست گفته‌اند آنچه را پیک یزدان خبر داده پدیدار شده و میشود عالم بمجازات و مكافایت برپا بهشت و دوزخ را خرد و دانائی تصدیق نموده و مینماید چه که وجود این دو از برای آن دو لازم در مقام اوّل و رتبه اوّلی بهشت رضای حَقَّست هر نفسی برضای او فائز شد او از اهل جنت علیاً مذکور و محسوب و بعد از عروج روح فائز میشود باآنچه که آمه و خامه از ذکر کش عاجز است صراط و میزان و همچنین جنت و نار و آنچه در کتب الهی مذکور و مسطور است نزد اصحاب بصر و مردمان منظر اکبر معلوم و مشهود است حین ظهور و بروز انوار خورشید معانی کل در یک مقام وقف و حق نطق میفرماید باآنچه اراده میفرماید هر یک از مردمان که بشنیدن آن فائز شد و قبول نمود او از اهل جنت مذکور و همچنین از صراط و میزان و آنچه در روز رستخیز ذکر نموده‌اند گذشته و رسیده و یوم ظهور یوم رستخیز اکبر است امید هست که آن جناب از رحیق وحی الهی و سلسلی عنایت ریانی بمقام مکافایه و شهود فائز شوند و آنچه ذکر نموده‌اند ظاهراً و باطنًا مشاهده نمایند

پرسش ششم پس از هشتم تن که روان از تن جدا شده بآن سرا شتابد....

در این مقام چندی قبل از خامه دانش ظاهر شد آنچه که بینایان را کفایت نماید و اهل دانش را فرح اکبر بخشد براستی میگوئیم روان از کردار پسندیده خوشتد میشود و داد و دهش در راه خدا باو میرسد پرسش هفتم از نام و نژاد و نیاکان پاک‌نهاد بوده ابوالفضل گلپایگانی علیه بهائی در این باب از نامه‌های آسمانی نوشته آنچه که آگاهی بخشد و بر بینائی بیفزاید آئین یزدان با قوت و نیرو بوده و هست زود است آنچه از زبان گفته شد در ظاهر دیده شود از خداوند میخواهیم ترا بر یاری نیرو بخشد اوست دانا و توana اگر آن جناب سوره رئیس و سور ملوک را بیابد و بخواند از آنچه سؤال نموده بی‌نیاز گردد و بخدمت امر الهی قیام نماید قیامی که ظلم عالم و قوت ام او را از نصرت مالک قدم منع نکند از حق میطلبیم شما را تأیید فرماید بر آنچه سبب بلندی و بقای نامست جهد نمائید شاید سور مذکوره هم بررسید و از لای حکمت و بیان که از خزینه قلم رحمن ظاهر شده قسمت برید و نصیب بردارید البهاء علیک و علی کل ثابت مستقیم و راسخ امین

آغاز گفتار ستایش پروردگار است

ای بندگان چشم‌های بخشش یزدانی در جوش است از آن بنوشید تا بیاری دوست یکتا از خاک تیره پاک شوید و بکوی دوست
یگانه درآید از جهان بگذرید و آهنگ شهر جانان نمائید

ای بندگان آتش پرده‌سوز برافروخته دست من است او را با باب نادانی می‌فسرید آسمانها نشانه‌های بزرگی من است بدیده
پاکیزه در او بگرید و ستاره‌ها گواه راستی منند باین راستی گواهی دهید

ای بندگان دیدن بدیده بوده و شنیدن بگوش هر که در این روز فیروز آواز سروش را نشنید دارای گوش نبوده و نیست
گوش نه گوشی است که بدیده در آن نگرانی چشم نهان باز کن تا آتش یزدان بینی و گوش هوش فرا دار تا گفتار خوش جانان
بشنوی

ای بندگان اگر درد دوست دارید درمان پدیدار اگر دارای دیده بیننده‌اید گل روی یار در بازار نمودار آتش دانائی برافروزید و
از نادان بگریزید اینست گفتار پروردگار جهان

ای بندگان تن بی روان مرده است و دل بی یاد یزدان پژمرده پس بیاد دوست بیامیزید و از دشمن پیرهیزید دشمن شما
چیزهای شما است که بخواهش خود آن را یافته‌اید و نگاه داشته‌اید و جان را با آن آلوده‌اید جان برای یاد جانان است آن را پاکیزه
دارید زبان برای گواهی یزدان است او را بیاد گمراهان می‌الائید

ای بندگان براستی می‌گوییم راست گو کسی است که راه راست را دیده و آن راه یکی است و خداوند آن را پسندیده و
آماده نموده و این راه در میان راهها مانند آفتاب جهانتاب است در میان ستارگان هر که باین راه نرسیده آگاه نه و بیراه بوده اینست
سخن یکتا خداوند بی مانند

ای بندگان روزگار بنگاه دیوان است خود را از نزدیکی او نگاه دارید دیوان گمراهانند که در خوابگاه فراموشی با کردار تباہ
آزمیده‌اند خواب آنها خوشتراز بیداری است و مردن آنها دلکشتر از زندگی

ای بندگان نه هر تن دارای روان است و نه هر کالبد دارای جان امروز دارای روان تنی است که بجان آهنگ کوی جانان
نموده انجام هر آغاز امروز است خود را کور مکنید دوست یکتا نزدیک است خود را دور منماید

ای بندگان تنها شما مانند نهالهای باستان است و از بی آبی نزدیک بخشکی است پس با باب آسمانی که از ابر
بخشنی یزدانی روان است تازه نمائید گفتار را کردار باید هر که گفتار یار را پذیرفت مرد کردار او است و گرنه مردار بهتر از او است
ای بندگان سخن دوست شیرین است کو کسی که بیابد و کجا است گوشی که بشنود نیکو است کسی که امروز با

دوست پیوندد و از هر چه جز او است در رهش بگذرد و چشم پوشد تا جهان تازه بیند و بینوی پاینده راه یابد
پروردگار جهان می‌فرماید ای بندگان از خواهش‌های خود بگذرید و آنجه من خواسته‌ام آن را بخواهید راه بی راهنما نروید و
گفتار هر راهنما را نپذیرید بسیاری از راهنمایان گمراهانند و راه راست را نیافته‌اند راهنما کسی است که از بند روزگار آزاد است و
هیچ چیز او را از گفتار راست بازندارد

ای بندگان راستی پیشه کنید و از بیچارگان رو برمگردانید و نزد بزرگان مرا یاد نمائید و مترسید

ای بندگان از کردار بد پاک باشید و بگفتار پروردگار رفتار کنید اینست سخن خداوند یکتا

سر هر داستان نام یزدان است

ای دوستان یزدان آواز یکتا خداوند بی نیاز را بگوش جان بشنوید تا شما را از بند گرفتاریها و تیرگی تاریکیها آزاد فرماید و بروشائی پاینده رساند صعود و نزول حرکت و سکون از خواست پروردگار مakan و مایکون پدید آمده سبب صعود خفت و علت خفت حرارت است خداوند چنین قرار فرموده و سبب سکون نقل و گرانی و علت آن برودت است خداوند چنین قرار فرموده و چون حرارت را که مایه حرکت و صعود و سبب وصول به مقصود بود اختیار نمود لذا آتش حقیقی را بید معنوی برافروخت و بعالم فرستاد تا آن آتش الهیه کل را بحرارت محبت رحمانیه بمنزل دوست یگانه کشاند و صعود دهد اینست سر کتاب شما که از قبل فرستاده شد و تا اکنون از دیده و دل مکنون و پوشیده بود اکنون آن آتش آغاز بروشنی تازه و گرمی بی اندازه هویدا است این آتش یزدان بخودی خود بی مایه و دود روشن و پدیدار تا جذب رطوبات و بروdat زائد که مایه سستی و افسردگی و سرمایه گرانی و پژمردگی است نماید و همه امکان را بمقام قرب رحمn کشاند هر که نزدیک شد برافروخت و رسید و هر که دوری جست بازماند

ای بندۀ یزدان از بیگانگان بیگانه شو تا یگانه را بشناسی بیگانگان مردمانی هستند که شما را از یگانه دور مینمایند امروز روز فرمان و دستوری دستوران نیست در کتاب شما گفتاری است که معنی آن اینست دستوران در آن روز مردمان را دور مینمایند و از نزدیکی بازمیدارند دستور کسی است که روشانی را دید و بکوی دوست دوید او است دستور نیکوکار و مایه روشانی روزگار ای بندۀ یزدان هر دستور که تو را از این نار که حقیقت نور و سر ظهور است دور مینماید او دشمن تو است بگفتار اغیار از یار دور ممان و از سخن دشمن از دوست مگذر

ای بندۀ یزدان روز کردار آمد وقت گفتار نیست پیک پروردگار آشکار هنگام انتظار نه چشم جان بگشا تا روی دوست بینی گوش هوش فرا دار تا زمزمه سروش ایزدی بشنوی ای بندۀ یزدان پیراهن بخشش دوخته و آماده بگیر و پیش و از مردمان دل بردار و چشم پیش ای خردمند اگر پند خداوند بشنوی از بند بندگان آزاد شوی و خود را برتر از دیگران بینی

ای بندۀ یزدان شبتمی از دریاهای بخشش یزدان فرستادیم اگر بشنویم و زمزمه ای از آوازهای خوش جانان آوردیم اگر بگوش جان بشنویم بپرهای شادمانی در هوای محبت یزدانی پرواز کن مرده انگار و بندگان بیامیز هر یک از مردمان جهان که بوی خوش جانان را در این بامداد نیافت از مردگان محسوب بی نیاز با آواز بلند میفرماید جهان خوش آمده غمگین مباشد راز نهان پدیدار شده اندوهگین مشوید اگر به پیروزی این روز بی بری از جهان و آنچه در او است بگذری و بکوی یزدان شتابی

ای بندگان یزدان پیروزی را از این پیروزی آگاهی نه و افسرده را از این آتش افروخته گرمی نه ای بندۀ یزدان آن شجر که بدست بخشش کشیم با ثمر آشکار و آن مژده که در کتاب دادیم اکنون با اثر هویدا ای بندۀ یزدان هنگامی در خوابگاه بر تو تجلی نمودیم با آن آگاه نشیدی اکنون بیاد آر تا بیابی و بدل سوی دوست بی منزل

شتای

ای بندۀ یزدان بگو ای دستوران دست قدرت از ورای سحاب پیدا بدیده تازه بینید و آثار عظمت و بزرگی بی حجاب هویدا بچشم پاک بنگرید

ای بندۀ یزدان آفتاب جهان جاودانی از مشرق اراده رحمانی در اشراق و دریاهای بخشش یزدانی در امواج بی بهره کسی که ندید و مرده مردی که نیافت چشم از دنیا بریند و بروی دوست یکتا بگشا و باو پیوند

ای بندۀ بزدان بی آلایش جان بستایش پروردگار زیان بگشا زیرا از کلک گهربار تو را یاد نمود اگر بی باین بخشنش بری خود را پاینده بینی ای بندۀ بزدان بگو خداوند میفرماید صاحب محنت صحّت نخواست بر نخواهد خواست و آن دارای نشان رستگاری نخواهد یافت

این سند از [کتابخانه مراجعه بهائی](#) دانلود شده است. شما مجاز هستید از متن آن با توجه به مقررات مندرج در سایت www.bahai.org/fa/legal استفاده نمایید.